

Uskomaton **BOLA**

Mitä voikaan seurata yhdestä ideasta! Lontoolainen neljän lapsen perheenäiti Bola Olabisi sai 10 vuotta sitten päähänsä, että Englantiin pitäisi perustaa naiskeksijöiden verkosto. Lähtökohdista oli toteamus, että naisia oli vain vähän keksijöinä, ja Bola tiesi heillä olevan hyviä ideoita. Naisia oli rohkaistava perustamaan omia yrityksiä.

Niinpä hän järjesti tapaamisen Britannian keksijäjärjestön johdon kanssa ja esitti yhteistyötä. Kuten arvata saattaa, idea oli niin uusi ja outo, etteivät siihen edes keksijöiden edustajat uskoneet. Turhaantuneena, mutta menettämättä uskoa ideaansa, Bola lähestyi maan tunnettuja yrityksiä, löysi ideaan uskovia sponsoreita, ja rakensi kuin rakensikin verkostonsa. BFIIN, brittinaisten verkosto British Female Inventors and Innovators järjesti ensimmäisen palkintojenjakotapahtumansa seminaareineen ja näyttelyineen Lontoossa 1999. Nähdessään idean toteutuneena myös keksijäjärjestö ilmoittautui yhteistyöhaluiseksi.

Vuosittainen BFIIN-verkoston palkintojenjakotilaisuus on Britanniassa odotettu mediatapahtuma. Tietoja "Britannian vuoden keksijänaisesta" löytyy jopa ulkomaisista lehdistä. "Soiva potta", yksi ensimmäisistä palkituista keksinnöistä, ylitti uutiskynnyksen myös Suomessa.

Naiskeksijöiden verkostosta naisten keksintöolympialaisiksi

Myönteiset kokemukset innostuksesta, jolla naiset ilmoittivat keksintöjään palkittavaksi ja osallistuivat näyttelyihin, antoi uskoa uuteen ideaan; koko maailma tarvitsi naiskeksijöiden verkoston! Bola aloitti 1998 GWIIN-verkostonsa rakentamisen. Tehtävä oli valtaisa, mutta sekin päivä v. 2003 tuli, että Lontoossa palkittiin kansainvälisesti naiskeksijöitä.

tä. Helsinkiläinen Ulla Pohjola oli valokivellään QUIN-SUOMI ry:n ehdottamana palkittujen joukossa. Seuraavana vuonna vietettiin samaa juhlaa Singaporessa. Jälleen nähtiin suomalainen keksijä lavalla palkittujen joukossa. Hän oli espoolainen Pia Merikoski Melocoton-villankäsittelymenetelmällään. Molemmat suomalaiset olivat Suomessa saaneet INNOSUOMI-palkinnon.

Singaporen jälkeen Bola totesi, että maailmanlaajuisista tapahtumaa ei voi järjestää joka vuosi. Tehtävä vaatii liian paljon työtä ja rahaa. Niinpä hän julisti, että GWIIN-tapahtuma tullaan järjestämään, kuten olympialaiset – joka neljäs vuosi. Siis-pä seuraava kansainvälinen suurtaapahtuma toteutetaan vuonna 2008, tällä kertaa Intiassa.

Keksintöenergia konsentroituu mustissa naisissa

Bola on afrikkalaisten maahanmuuttajien jälkeläisiä. Todettuaan, että vain itsetunnonsa vahvat tuovat esiin ideoita, ja että mustan väestön naisten itsetunto oli heikko, Bola otti tehtäväkseen tuoda esiin innovatiivisia värillisiä naisia roolimalleina. Kaksi vuotta sitten syntyi afrikkalaisten naisten verkosto, PAFWIIN, Panafrikan Women Inventors and Innovators Network.

Värillisen vähemmistön naisten osuus Lontoossa järjestettävissä palkintojenjako- ja näyttelytapahtumissa onkin silminpistävä suuri. Energia, joka virtaa heidän innostuksestaan, on miltei käsin kosketeltavaa.

Verkoston ensimmäinen palkintojenjakotapahtuma näyttelyineen järjestettiin Ghanassa vuonna 2005.

Välietappi Meksikossa

Elokuussa 2006 Bola oli median huomion keskipisteenä Mexiko City 'ssä, missä GWIIN oli mukana järjestämässä MEXWII 2006 keksintöpalkinto-tilaisuutta. Tapahtuman koordinaattori Silvia Alvarez Bruneliere lausui lehdistölle, että "tapahtuma avaa uusia mahdollisuuksia lahjakkaile meksikkolaisille naisille ja rohkaisee heitä osallistumaan kansalliseen kehitykseen".

Maaillanvalloittaja ei voi olla kotiin sidottu

Toki Bola on muutakin kuin neljän lapsen perheenäiti. Maaillan valloittaminen naisille vaatii koulutusta, osaamista ja rohkeutta, matkustamista ja perehtymistä eri maiden oloihin.

Bola on koulutukseltaan lakitehtijä, ammatiltaan motivaatiokouluttaja ja kansainvälinen luennoitsija. Bolalla on jalansija monissa arvovaltaisissa järjestöissä, mainittakoon esim. Royal Society of Arts (Kuninkaallinen Taideyhdistys), London Development Agency (Lontoon Kehityskeskus) ja Black Minority Ethnic (Mustan vähemmistön etninen liitto). Bola on myös Britannian yrittäjän naisten liiton varapuheenjohtaja.

Vuonna 2003 Bola oli kuningatar Elisabethin ja Edinburghin herttuan kutsumana Buckinghamin palatsissa vastaanottamassa Kansakunnan elämäntyöpalkintoa (Pioneer to the Life of the Nation) työstään naisten keksintötoiminnan hyväksi.

Patentti- ja rekisterihallituksen pääjohtajan tervehdys

Vanhan sanonnan mukaan menestyvän miehen takana on usein nainen. Nykyään voidaan yhä useammin todeta päinvastoin. Olemme saavuttamassa yhä enenevässä määrin todellista tasa-arvoa myös käytännössä, ei ainoastaan lainsäädännössä. Näin on myös keksintötoiminnassa, mutta ehkäpä muutos on liian hidasta.

Tämä käy ilmi muun muassa INNOSUOMI-palkintojen jakautumaa tarkasteltaessa. Siitäkin huolimatta, että raadin puheenjohtajana voin taata, että se noudattaa tasapuolisuutta tässä subteessa.

Suomessa ovat kuitenkin naiskeksijät eurooppalaisen mittapuun mukaan olleet erittäin aktiivisia, mikä on miellyttävää todettava. Sitä todistavat niin tilastot kuin monet tapahtumatkin. Tämä tosiasia on myös useaan otteeseen tunnustettu niin Euroopassa kuin esimerkiksi Maaillan henkisen omaisuuden järjestön, WIPOn, piirissä. Ilahduttavaa on, että Suomessa on paljon naisia korkean tason tutkimus- ja kehitystoiminnassa. Meillä suomalaisilla onkin erinomaiset edellytykset menestyä naiskeksintötoiminnalla. Tämä vuosi on suomalaisen parlamentarismien merkivuosi, jolloin juljetaan erityisesti myös sitä, että Suomi oli ensimmäinen maa maailmassa, joka antoi naisille, ei ainoastaan yleisen äänioikeuden, vaan oikeuden myös tasavertaisesti olla ehdokkaina ja jäseninä kansanedustuslaitoksessamme. Siinä on hyvä historiallinen perusta.

Täällä PRH:ssa olemme iloisia siitä, että olemme yhdessä innovatiivisten naisten kontaktiverkosto QUIN-SUOMI ry:n kanssa voineet järjestää seminaarin Naiset kansalaisena ja keksijänä 1906-2006. Tiloissamme on avattu samalla temalla näyttely suomalaisista naiskeksijöistä. Toivomme näiden tapahtumien edelleen lisäävän suomalaisen keksintö- ja innovaatioilmapiirin edellytyksiä. Olemme valmiit jatkamaan yhteistyötä suomalaisen hyvinvoinnin ja erityisesti naiskeksijöiden työn tukemiseksi. Ehkäpä meillä on siihen hyvät lähtökohdat, koska Patentti- ja rekisterihallitus on juuri saanut tasa-arvopalkinnon toiminnastaan. Palkinto vastaanotettiin 28.11.2006. Samana päivänä jaettiin myös valtakunnalliset INNOSUOMI-palkinnot Presidentinlinnassa. INNOSUOMI-palkinnot jakoi tasavallan presidentti Tarja Halonen.

Toivotamme menestystä ja onnistumista naiskeksintötoiminnalle Suomessa myös tulevaisuudessa.

Pääjohtaja Martti Enäjärvi
Patentti- ja rekisterihallitus

Innovatiivisten naisten kontaktiverkosto Suomessa

QUIN-SUOMI ry on suomalaisten innovatiivisten naisten verkosto, joka kuuluu

- pohjoismaiseen QUIN-verkostoon (Qvinnliga Uppfinnare i Norden)
- 2006 perustettuun Euroopan maiden verkostoon (EUWIIN)
- 2003 perustettuun maailmanlaajuisen GWIIN-verkostoon (Global Women Inventors and Innovators Network)

QUIN-SUOMI -yhdistys on perustettu 5.2.2001 suunnittelemaan ja toteuttamaan naisten innovatiivisuutta edistäviä hankkeita Suomessa sekä edustamaan Suomea pohjoismaisen QUIN-verkoston ja muiden kansainvälisten verkostojen hankkeissa.

Suomen Keksijän Keskusliitto KEKE ry

Ole mukana keksintötoiminnassa – liity jäseneksi!

Saat innostavia vaikutteita, kannustusta, tietoa ja tarpeellisia kontakteja. Jäsenlehti KEKSINTÖ-UUTISET tuo ulottuville keksintöalan tapahtumat, keksintöuutiset, tärkeät kontaktit ja muuta ajankohtaista neljästi vuodessa.

Radiokatu 20, 00240 Helsinki
puhelin (09) 2780 0002
kekery@kekery.fi
keksintouutiset@kekery.fi

www.kekery.fi

AURINKOKEITTIMET

innostavat kotikokkeja ja kehitystyöntekijöitä

Kalifornian Sacramentossa toimii aurinkokokkien maailmanlaajuinen yhdistys, SCI, Solar Cookers International. Järjestö piti heinäkuussa Granadan messukeskuksessa Espanjassa kansainvälisen konferenssin, jossa 200 aurinkokeittimien käytöstä ja kehittämisestä innostunutta asiantuntijaa ja barrastajaa tapasivat tiedonvaihdon merkeissä. 77 henkilöä 32 maasta esitelti kokemuksia aurinkokeittämisestä ja pastoroinnista.

SCI sai hiljattain tunnustuspalkinnon pioneerityöstään, jota se on tehnyt aurinkokeittimien käytön edistämiseksi etenkin Afrikassa, WREC 2006- palkinnon (World Renewable Energy Congress Exhibition Award). Tätä "Uusiutu- van energian käytön edistämisen" palkintoa on jaettu vuosittain 1998 alkaen. Aurinkokeittimet ovat olleet tärkeitä etenkin afrikkalaisten vapauttamisessa riippuvuudesta käyttäen puuta ruoanlaitossa. Aurinkokeittimet ovat tuoneet helpotusta etenkin maaseudun köyhille perheille ja naisille, jotka perinteisesti ovat joutuneet etsimään ja kantamaan keittopuita kaukaa. Samalla on säästetty Afrikan luontoa, josta puut ovat hakkuiden takia uhkaavasti vähentyneet. Aurinkokeittimillä voi myös pastoroida juomavettä ja maitoa lapsille. Bev Blum, SCI:n perustaja, lausui palkintoa vastaanottaessaan: "Olemme onnellisia voi-

dessamme osoittaa maailmalle, mitä auringolla keittäminen merkitsee planeetallemme".

Kolmipäiväinen aurinkokeittimien konferenssi päättyi näyttelyyn, jossa oli esillä kymmenittäin erilaisia keittämiä yksinkertaisista paneelikeittimistä monimutkaisempiin säteitä keskittäviin keittämiin. Auringolla keitettyä ruokaa oli tarjolla uteliaille koko päivän, samoin aurinkokuivat- tuja tuotteita.

Konferenssin loppuraportti esittää kahta argumenttia:

- tuoda esiin aurinkokeittämisen terveellisyttä,
- ottaa aurinkoenergialla keittämisen vaihtoehto kansainvälisiin sopimuksiin, joita tehdään kasvihuoneilmiön vähentämiseksi.

Järjestö organisoii aurinkokeittämisen koulutusta ja tutkimusta useilla alueilla: kurseja nuorille, terveystieteille, liiketoimintaa, humanitaarinen apu, teknologia, ruoan valmistus.

Kaksi–kolme kertaa vuodessa ilmestyvä Solar Cooker Review-lehti esittelee joka numerossaan runsaasti kuvia erilaisista aurinkokeittimistä ei puolilta maailmaa. Netistä löytyy erilaisia malleja, mutta kuka tahansa asianharrastaja voi suhteellisen helposti konstruoida oman keittimensä. Sehän auringolla keittämisessä onkin kiehtovaa! Nämä sopivat hyvin myös suomalaisten keksijöiden nikkaroitaviksi.

www.solarconference.net/resolution
www.solarcookers.org
www.solarcooking.org

MAKEA BATAATTIKAKKU
(lainaus Solar Cooker Review -lehdessä, elokuu 2006)

- 2 kuppia bataattia
- 4 munaa
- 1 ½ teelusikallista leivinjauhoa
- 2 kupillista jauhoa
- 250 g sokeria
- 50 g margariinia (tai voita)
- ½ l maitoa

Keitä bataatit ja survo hyvin. Sekoita joukkoon ainekset, paitsi maito. Kun seos on pastamaista lisää joukkoon maito hämmentäen. Paista kypsäksi aurinkokeittimessä.

Resepti: E. A. Oranga, Kenia

Aurinkokokki esittelemässä auringolla keittämisen filosofiaa Kiinan naisasia-konferenssissa elokuussa 1995. Aurinkokeittäminen oli silloin uusi asia.

EUWIIN ON TULOLLAAN!

EUWIIN (European Union Women Inventors and Innovators Network) on Euroopan kattava innovatiivisten naisten verkosto. Ryhmä naisia Englannista, Suomesta, Ruotsista ja Eestistä on ehdottanut EU:lle Euroopan maat kattavaa yhtenäistä innovaatiohanketta naisille. Kuten tiedetään, EU:n innovaatiopolitiikka ei ole tähän mennessä huomioinut naisia. Niin pitkälle on päästy, että ryhmä vaikutusvaltaisia EU-ihmisiä kokoontuu Brysselissä 19–20.2.2007 keskustelemaan naisista Euroopan innovaatioressursseina, ja EUWIIN-hankkeen toimintasuunnitelma on pantu tätä varten paperille.

Brysselin tapahtumaan kuuluu paitsi tiedonvaihtoa ja päätöksentekoa, naisten tuote- ja palvelualojen innovaatioiden esittely sekä keksintönäyttely ja iltajuhla EUWIIN-verkoston synnyn kunniaksi Brysselin parlamentitalolla. Tämä tapahtuma tarjoaa foorumin eri maiden innovaattoreiden ja erilaisten intressiryhmien tapaamisille. Tapahtuman järjestelyissä on mukana London Metropolitan University, jonka edustaja Howard Davis johtaa Brysselissä Euroopan yliopistojen liiton yhteistyöhankkeita.

London Metropolitan University on erikoistunut pienyritystoiminnan edistämiseen ja erikoisesti naisten mikroyrityksiin. Yliopisto on nyt ottanut tulevan EUWIIN-verkoston suojelukseensa edistääkseen sen syntymä.

EUWIIN -TAPAHTUMAT 2007

Bryssel 19–20.2.2007

Teema: Creating the climate for all sectors of Innovation in Europe
● useita pyöreän pöydän keskustelua, näyttely, iltajuhla

Helsinki 17.4.2007

Teema: Innovation for Science & Business in Europe
● pyöreän pöydän keskustelua tiedenaisten innovaatioista ja ehdotuksia hyvien käytäntöjen löytämiseksi tieteen keksintöjen kaupallistamiseksi

TIEDOKSI: Eurooppalaisen keksintöpalkinnon hakulomakkeita saa QUIN-SUOMI ry:ltä vuoden 2007 alussa. Hakulomakkeet julkaistaan os. www.quinfin.net.

Kuvassa EUWIIN-hankkeen suunnittelutiimi Lontoon suunnittelukokouksessa helmikuussa 2006. Vasemmalta Maila Hakala, QUIN-Suomi, Anne-Mari Rannamäe, QUIN-Estonia, Ann Reynard, Bola Olabisi ja Hilary Farnworth, London Metropolitan University, UK.

Berliini 21–24.6.2007

Teema: Innovation & Research for a better Competitive Europe and beyond

● tässä kolmipäiväisessä tapahtumassa esitellään eurooppalaisia naisia vaikuttajina innovaatioalalla sekä suunnitellaan keinoja naisille otollisemman innovaatio-ilmapiirin luomiseksi. Tapahtuma liittyy Global Women Summit –verkoston konferenssiin, joka nyt on ottanut asiakseen tuoda esiin naisia innovaattoreina. Tapahtuma on merkkipaalu naisten historiassa, sillä Berliinissä jaetaan ensimmäiset eurooppalaisten naiskeksijöiden palkinnot.

Milano 18.9.2007

Teema: Innovation for Communication & Effective Knowledge Transfer in Europe. Teema liittyy Euroopan komission puiteohjelman teemaan "Innovaatiot ja teknologia".
● sarja pyöreän pöydän keskustelua ja verkoston iltajuhla. Erinomainen tilaisuus keksijöiden, tiede-ihmisten, kommunikaatioalan ammattilaisten ja journalistien tapaamisille.

NAISTEN KEKSINTÖNÄYTTELY TUKHOLMASSA

Tukholman Tekninen Museo on syksyllä 2006 avannut ovensa naisten keksinnöille. Museo julistaa tiedotteessaan: "Uskomme, että kaikilla on mielikuvitusta ja että kaikki voivat luoda jotakin. Uskomme, että keksijä voi näyttää ulospäin millaiselta tahansa. Uskomme, että keksijä voi olla nainenkin".

Näyttely käsittelee naiskeksijöiden asemaa ja ideoita. Esillä on esim. kuminen hevosenkenkä ja pienten lasten sairaalakäyttöön tarkoitettu nukutusnaamari, jonka sisässä on tutti.

Näyttelyssä on esillä viitisenkymmentä tänä päivänä vaikuttavaa keksijää ja muutamia entisaikojen nimiä. Keksintöjä on laidasta laitaan; pol-

kupyörän satulasta minihameeseen, nenänhuuhdontalaitteesta jalkojen hierontalaitteeseen ja siirrettävään happiseinään ja virtuaalinäppäimistöön. Nuorin keksijöistä on 20 ja vanhin 90 vuotta.

Museo ilmoittaa tällä näyttelyllä tarjoavansa kouluille ja opetusohjelmille virikkeitä innovaatioiden ja luovuuden opetukseen.

Tukholman v. 1923 perustettu Tekniska museet on suurin Ruotsin tekniikan museoista. Sen pinta-ala on 10.000 neliötä ja pitää sisällään 55.000 esinettä ja 1.000 hyllymetriä arkistomateriaalia.

Käyntiosoite: Museivägen 7
www.tekniskamuseet.se

QUIN-ESTONIA PALKITTIIN TALLINNASSA

Tallinnassa vietettiin vuosittaista yrittäjäpäivää lokakuussa. Yrittäjäpäivä on siellä iso tapahtuma; yliopistot, oppilaitokset, yritykset, virastot ja kansalaisjärjestöt organisoivat omia ohjelmiaan yrittämisen merkeissä. Yrityksillä on avointen ovien tilaisuuksia, ja illalla Tallinnan kaupunki palkitsee fanaarein parhaiten menestyneitä yrityksiä. Palkintoja jaetaan myös kansalaisjärjestöille, jotka ovat edistäneet yrittäjyyttä Eestissä.

Tällaisena järjestönä mainittiin myös QUIN-ESTONIA-yhdistys, naiskeksijöiden verkosto, joka vuodesta 2001 on tehnyt sitkeää työtä naisten innovatiivisuuden ja yritteliäisyyden edistämiseksi Eestissä. QUIN-ESTONIA on tuonut esiin myös suomalaisia naiskeksijöitä roo-

limalleina monissa näyttelyissään ja seminaareissaan. "Ole ettevõtlik" (ole yritteliäs) kehoittavat peltiset rintakorut, seminaarikansiot ja katumainosten lööpit.

Lisätietoja: www.quinest.ee

ELÄKÖÖN FIM!

Suomen markka elää Tuulan tuotteissa

Yksi erikoisimpia kierrätyskohteita on Suomen vanha markka. QUIN-verkoston jäsen Tuula Allén sanoo olevansa monimiljardööri. Valitettavasti hänen omistamansa raha on silputtuna jätessänsä. Ja jätessänsä on kokonainen ladollinen.

Tuula tekee rahasilpusta FIM Art Global-tuoteperheen nimellä tauluja ja koruja – naisille riipuksia, joissa raha on luuppiin sisällä, ja korvarenkaita, miehille kalvosinnappeja ja solmioneuloja lemmittejä unohtamatta. Onpa hän tehnyt rahasta ja lasikuidusta pöytälevyn prototyyppinkin. Raha sopii hyvin käytettäväksi myös firmojen PR-lahjoihin, toteaa Tuula. Kotisivuja kootaan paraikaa. Inkoolainen Tuula opettaa Kirkkonummella lapsille rahankäyttöä omalla erikoisella tavallaan; askarrellaan yhdessä tekemällä rahasta kuvia, palloja joulukuusenkoristeiksi ym. Samalla säilytetään Suomen markan historia. Tänä jo

lapsillakin on mielenterveysongelmia. Rahasilppuaskartelu ja ohjattu yhdessäolo perheen kanssa tuo iloa elämään.

Rahataulunsa Tuula on lahjoittanut Kirkkonummen mielenterveysseura KIMI ry/rlle varainhankintatuotteena. Hän on saanut valmiiksi runokirjansa, mutta satukirja, josta on toistasataa liuskaa paperilla, pitäisi saada painoon.

– ”Mitä rahaan tulee, sitä on niin paljon, että nyt on siirryttävä isompiin käyttökohteisiin. Minulla ei ole aikaa kaupitella tauluja. Suunnitelmissa on rahasta tehdyt tilanjakajat ja mahdollisesti rahatapetti. Ehdotakaa ideoita, mihin rahaa voisi panna”, Tuula provosoi.

NAISTEN (ja miesten) keksintöjä INTERNETISSÄ

Joka päivä joku tekee keksinnön. Moni heistä bakee siihen patenttia ja moni sen saakin. Mutta joiltakin se jää saamatta. Keksintö ei olekaan uusi tai ei ollenkaan niin uniikki, kuin keksijä idean saadessaan kuvitteli.

Toisten keksinnöt löytyvät netistä

Patenttijulkaisuihin on talletettu parisataavuotinen keksintöjen historia. Joka vuosi haetaan ympäri maailmaa yli miljoona patenttia. Suurin osa näistä löytyy jo nyt yhdestä tietolähteestä nimeltä esp@cenet. Ennen kuin ajattele vakavasti patentin hakemista, tai lähdet esittelemään ideaasi mahdolliselle rahoittajalle, tee tutkimus esp@cenetistä.

Tietokannassa lähes 80 maan patenttitiedot

Takavuosina PRH:n neuvontaan tulvi erilaisia kännykän lisälaite-ideoita. Miten helppo olikaan löytää niitä patenttijulkaisuista. Joku muukin oli tullut saaneeksi saman idean.

Jos idea oli vaikkapa kännykkään yhdistetty taskulamppu (nyttämmin jo kaupossa oleva tuote), haku esp@cenetin Worldwide-tietokannasta toi monta viitettä.

Haun pystyi tekemään hyvin yksinkertaisesti yhdistämällä Kansainvälisen patenttiluokituksen (IPC) alaluokan H04M ja Nimitys- ja tiivistelmäkentän sanat (torch or flashlight).

Tätä kirjoitettaessa haku tuo jo useita kymmeniä viitteitä. Samalla menetelmällä voi etsiä, onko joku jo ehdottanut meikkipeiliä kännykkään (luokitus H04M ja mirror). Löytyyhän se, ks. US 2005277453.

Voihan olla, että juuri sinun ratkaisusi eroaa olennaisesti kaikista aikaisemmista keksinnöistä, mutta varmista se ensin. Pystyt vakuuttamaan rahoittajat paremmin keksintösi kaupallisista mahdollisuuksista.

Kristiina Grönlund
Patenttikirjasto ja neuvontapalvelut
Patentti- ja rekisterihallitus
Lisätietoja: <http://fi.espacenet.com>

PRH:n neuvontainsinöörit neuvovat esp@cenetin käytössä. Omatoinen haun vaihtoehtona tarjoamme asiantuntijan tekemiä hakuja.
Kysy lisää:
puh. (09) 6939 5858
neuvonta.patentti@prh.fi

Muista myös TE-keskusten keksintöasiamesverkosto yliopistojen ja innovaatioasiamiesverkosto.
www.prh.fi

MITÄ KUULUU AINOLLE?

Betonin kehittäjä Aino Heikkinen kuuluu Suomen tunnetuimpiin ja juhlituimpiin keksijänaisiin. Hän on saanut miltei kaikki saatavilla olevat palkinnot; valtion palkinnon betonin kehittämisestä hienoainesten avulla v. 1987, WIPO:n kultamitalin ja Keksijöiden keskusliiton erikoispalkinnon betonin kehittämisestä, molemmat v. 1990. Ainolla meni hyvin, kunnes hän teki viimeisimmän keksintönsä, jolle hän anoi patenttia keuhkolla 2005.

Kuten tiedetään, hyvät keksinnöt tuovat usein mukanaan murheitä. Tuntemattomat kulussientakaiset voimat panevat kapuloita rattaisiin.

Hyvällä keksinnöllä saattaa astua muiden varpaille. Niin tapahtui Ainollekin. Yölliset vierat juhannusyönä 2005 syyttivät Aionon tehtaan palamaan. Kyläläiset ihmettelivät palon alkuvaiheessa, että ”onpas Ainolla iso kokko”. Tehtaan palossa tuhoutui suunnattomia arvoja, vuosien työ, kun tehdasta oli rakennettu ja laajennettu osaksi talkoovoimin, valmiit tuotteet, koneet ja laitteet tietokoneohjelmia myöten.

Aiono oli tiputettu polvilleen. Vakuutukset kattoivat vain osan teh-

Keksijänaiset olivat mukana juhlitamassa Aino Heikkisen uuden tehtaan avajaisia 22.5.2006 Varkaudessa. Kuvassa (vas.) Eba Pajumets, Eesti, Aino Heikkinen, Anne-Mari Rannamäe, Eesti ja Tuula Allén, Inko.

taan arvosta, ja tuotanto pysähtyi pitkäksi ajaksi. Kesti kauan toipua tästä, mutta Aino nousi siivilleen kuin Phoenix-lintu tuhkaasta. Löydettiin rahoittaja ja uusi osakas, saatiin valtion apua, ja uusi tehdas Varkaudessa nousi harjakorkeuteensa vuoden 2006 alussa. Tehtaan avajaisia juhlittiin 22.5.2006. Avauksen suoritti oman kylän Seppo Kääriäinen kauniilla puheellaan ja painamalla nappia, jolla koneet käynnistyivät.

Keksijänaisia Tallinnasta, Helsingistä ja Inkoosta oli paikalla todistamassa Aionon uutta tuleamista.

Injektibetoni – Aionon uusin keksintö

Aionon takana on CT-laastit -niminen valmistaja. Tuoteluettelo on mahtava kattava kaikki ajateltavissa olevat betonin käyttökohteet (www.ct-yhtiö.fi). Aiono on kansainvälinen kuuluisuus mikrosuhteutetuista hienobetoneistaan. Viimeisin kehitystyön

tulos on injektibetoni, joka on niin hienojakoista, että se on ruiskutettavissa kapeisiin rakoihin, kuten kalliohalkeamiin. Kalliot voidaan näin sinetöidä. Kyseinen uusi betoni myös kuivuu nopeasti, ja tätä teknologiaa voidaan soveltaa myös esim. lattiavaluun. Nestemäisestä betonista saadaan nopeasti kuivuva ja itsestään tasoittuva pinnote. Tällaista betonia oli jo pitkään yritetty kehittää – tuloksetta.

Aionon betoni löysi tiensä Nepalín maanjäristysalueille

Ainolla riittää luovuutta soveltaa betonia mitä erilaisimpiin tarkoituksiin. Hänen kehittämänsä kuivalaastit saattavat mullistaa rakentamista myös kehitysmaissa ja katastrofi-alueilla. Rantasan Paulin ja Aionon yhteinen uusi idea oli yhdistää kui-

vabetoni tekstiilijätteeseen. Tekstiilijätteen laajamittainen uusiokäyttö on vihkiläisen ”köyhien Paulin”, eli Pauli Rantasan innovaatio.

Tekstiilijätettä syntyy Suomessa vuosittain 70000 tonnia. Tällaista määrää lumppeja ei ole tähän mennessä pystytty hyödyntämään järkevästi. Yhdistämällä mikrobetoni loppuun saadaan nopeasti syntynyt, kevyt ja luja rakennuslevy, joka on kosteuden kestävä ja lämpöä eristävä, ja joka ei tarvitse raudoitusta. Tällainen levy soveltuu esimerkiksi katastrofi-alueille ja kevyeksi nopeaksi rakennuslevvyksi.

1906 2006

NÄYTTELY
1.12.2006–31.12.2007

Naiset 100 VUOTTA kansalaisena ja keksijänä

Kvinnor 100 ÅR medborgare och uppfinnare

QUIN

Autamme sinua rakentamaan KILPAILUETUA TEOLLISOIKEUKSILLA

PATENTIT
HYÖDYLLISYYSMALLIT
TAVARAMERKIT
MALLIOIKEUDET
VERKKOTUNNUKSET
TUTKIMUKSET JA VALVONNAT
IPR MANAGEMENT

KOLSTER

Kolster Oy Ab
Iso Roobertinkatu 23, PL 148
00121 Helsinki
Puh. (09) 618 821
kolster@kolster.fi

www.kolster.fi

HELSINKI | TURKU | TAMPERE | SEINÄJOKI | VAASA | OULU

KEKSINTÖSÄÄTIÖ

35 vuotta keksinnöllisyyden edistäjänä

Keksintösäätiö juhlisti 35. toimintavuottaan 26.10.2006 Helsingin Wanbassa Satamassa. Jublaseminaarissa vaihtoivat kuulumisia ja muistoja säätiön toiminnasta sidosryhmien, tukijoiden ja asiakkaiden edustajat sekä luonnollisesti myös entiset ja nykyiset työntekijät.

Teollisuusneuvos Marjukka Aarnion mielestä tulisi pöytäkeinoja, joiden avulla naisia rohkaistaisiin keksijöiksi.

I tse seminaari valotti keksimistä, keksintöjä ja luovuutta eri näkökulmista. Seminaarissa puhunut teollisuusneuvos Marjukka Aarnio Kauppa- ja teollisuusministeriöstä kiinnitti huomiota siihen, että naisten ideat ja keksinnöt ovat edelleen ainakin tilastojen valossa vähän hyödynnetty voimavara:

– "Naisten ideat ja keksinnöt ovat hyödyntämätön voimavara ainakin tilastojen valossa, sillä vain 5 % Keksintösäätiöön tulevista hakemuksista tulee naisilta. Naisten keksintöjä ei nykyisellään hyödynnetä tai kaupallisteta riittävästi, ja ne johtavat aivan liian harvoin yrityksen perustamiseen. Vakavasti tulisikin pohtia keinoja, joiden avulla naisia rohkaistaisiin keksijöiksi. Yrittäjistä kuitenkin

kin yli kolmannes on naisia. Naisia pitäisi myönteisten esikuvien avulla herätellä ja rohkaista suhtautumaan vakavasti omiin innovaatioihinsa.

Naiskeksijöiden menestystarinoiden kertominen eli roolimallien antaminen naisille ja verkostomaiseen toimintaan kannustaminen toisista tuloksia. Tarvitaan lisää rohkeutta kyseenalaistaa asioita ja löytää uusia ratkaisuja niin arkielämässä kuin laajemmin yritystoiminnan piirissä."

Inari Lounema
Keksintöasiamies, Uudenmaan TE-keskus/Keksintösäätiö

TE-KESKUKSET NAISTEN IDEOIDEN ASIALLA

Naisyrittäjät ja -keksijät voivat saada luottamuksellista neuvonta- ja rahoitusapua kaikista 15 eri paikkakunnilla Suomessa toimivista Työvoima- ja elinkeinokeskuksista (TE-keskukset).

Inari Lounema

TE-keskusten naisyritysneuvot auttavat yrittäjiksi aikovia ja jo yritystoimintaa harjoittavien naisia mm. yritystoiminnan aloittamiseen sekä laajentamiseen liittyvissä kysymyksissä. Naisyrittysneuvojen tehtävänä on myös verkottaa alueellisia ja eri alueiden välisiä sekä valtakunnallisesti toimivia naisyrityksiä edistäviä tahoja. Lisäksi he edistävät hyvien, naisia yrittäjyyteen aktivoivien toimintatapojen ja -mallien kehittämistä. Toiminnalla on myös kiinteät yhteydet EU:n jäsenmaiden tasolla tehtävään yhteistyöhön. TE-keskukset ovat myös mukana nettipohjaisessa julkisten palvelujen valtakunnallisessa Yritys-Suomi -palvelussa (www.yrityssuomi.fi), josta löytyy oma naisyritysjäyssiö.

Kaikkissa TE-keskuksissa toimii keksintöasiamies, jolta saa apua keksintöjen arvioinnissa sekä rahoitus- ja kaupallistamismahdollisuuksien selvittämisessä. Keksintösäätiön ja Patentti- ja rekisterihallituksen asia- ja rekisteriverkostossa toimivat keksintöasiamiehet antavat lisäksi yleisneuvontaa teollisoikeudellisissa asioissa.

Naiskeksijät/-yrittäjät voivat luonnollisesti myös hyödyntää TE-keskusten laajaa tuotteistettujen asiantuntijapalvelujen tarjontaa. Tuotteistetuissa palveluissa käy-

tään asiantuntijoina alan johtavia liikkeenjohdon konsultteja, myös naisia. Periaatteena on, että pk-yritys saa tarvitsemaansa ohjausta ja tukea kohtuuhintaisesti toimintansa eri vaiheissa. Alkavaa yritystoimintaa ja innovaatioiden kaupallistamista edistävät ProStart ja TuoteStart.

TuoteStart-asiantuntijapalvelu on tarkoitettu jatkojalostamaan uusia, alkavia tuote- tai palveluideoita, käynnistämään tuotekehityshankkeita sekä auttamaan ideoita tai keksintöjä kehittämään kaupallistettaviksi tuotteiksi ja kannattavaksi yritystoiminnaksi. Pk-yritysten lisäksi palvelu sopii myös yksityisille henkilöille, jotka aikovat käynnistää keksintönsä perustuvan yritystoiminnan, etsivät yhteistyökumppania tai haluavat myydä kehittämänsä tuotteen tai palveluidean. Se on osoittautunut halutuksi ja toimivaksi apuvälineeksi keksintöjen kaupallistamisessa. TuoteStart valittiin yhdeksi EU-maiden Pk-yritystoimintaa edistäväksi "hyväksi käytännöksi" ("Good Practice") vuonna 2006. TuoteStartin tuotevastaavina toimivat TE-keskusten keksintöasiamiehet. Esimerkiksi Uudenmaan TE-keskuksen alueella tehtiin vuonna 2005 kaikkiaan 60 TuoteStart-konsultointia.

Inari Lounema

EN HEDU'ANNA & HYPATIA

Suuret nimet tieteen ja teknologian historiasta

Keitä he olivat?

Naistutkimuksen myötä nämä tiedenaiset on nostettu historian hämärästä päivänvaloon. Ensimmäisenä tekniikan tiedemiehenä, josta on dokumenttitietoa, on historioitsijoiden mukaan Imhotep, ensimmäisen pyramidin arkkitehti, ja toisenä nainen, En Hedu'anna, tähtien kartoittaja, ajanlaskija ja kalenterintekijä. En Hedu'anna on siis ensimmäinen dokumentoitu tekniikan tiedenainen.

Hypatia on enemmän tunnettu marttyyrinä kuin keksintönsä ansiosta ja vasta 1 000 vuotta hänen kuolemansa jälkeen tiedettä, jota hän edusti ja jonka puolesta hän kuoli, saattoi harjoittaa uudelleen.

En Hedu'anna

– *kuun jumalan papitar ja ensimmäinen tunnettu pioneeri tekniikan historiassa*

Nimitys En Hedu'anna tarkoittaa "Taivaan ornamentti". Jos hänellä on ollut jokin muu syntymän yhteydessä annettu nimi, sitä ei tunneta. Tiedetään, että astronomia ja matematiikka tieteinä saivat alkunsa Sumatriassa ja Babyloniassa. En Hedu'anna oli Sargonin, silloisen Babylonin valtiaan tytär, joka syntyi n. 2354 e. Kr. Sargon nimitti tyttärensä Kuun jumalan papittareksi Babyloniaan. Kuun papeilla ja papittarilla oli suuri valta. Pyhät temppelit hallitsivat kaikkia arkielämän alueita; vihkivät ihmisiä korkeisiin valta-asemiin, johtivat elinkeinoja kaikilla aloilla; kauppaa, maanviljelystä, käsityötä.

En Hedu'anna perusti observatorioiden verkoston tähtien liikkeitä tarkkailemaan ja kehitti ajanlaskun

menetelmiä sekä kalenterin, jota vieläkin käytetään uskonnollisiin tarkoituksiin; pääsiäisen ja paastoajan tahtumiin. En Hedu'annasta ei ole jäänyt jälkeen muita hänen alkupe räisiä kirjoituksiaan kuin 42 runoa.

Hypatian keksintöjä

– *astrolaabi ja hydroskooppi*

Hypatia on ensimmäisiä tiedenaisia, jonka elämä on melko tarkkaan dokumentoitu. Hän syntyi Aleksandriassa, Egyptissä v. 370 j. Kr. Pericleen valistuksen kultaisena aikana ja kuoli marttyyrinä, kun kiihkouskonnollinen kristillinen kirkko kielsi tieteen harjoittamisen.

Hypatian isä Theon oli tunnettu matemaatikko Aleksandrian tähtitieteellisessä kirjastossa, ja monilahjakkuus Hypatia oli isänsä suuri ylpeys. Hypatia opiskeli Ateenassa ja Italiassa ja hänestä tuli kuuluisa luennoitsijana ja kirjailijana monilla aloilla; matematiikka, filosofia, tähtitiede ja mekaniikka. Hänen luentojaan tultiin kuulemaan kaukaa muista maista, ja hänen matematiikan tutkielmansa Arithmetica käsitti 13 nidettä.

Käytännön teknologia oli kuitenkin Hypatian pääharrastus ja johti hänet keksimään teknisiä laitteita. Tasoastrolabi oli laite auringon ja tähtien sijainnin mittaamiseksi ja linnunradan laskevan merkin määrittämiseksi. Siinä oli kaksi päällekkäistä avointa pyöreää metallilevyä, joita pyöritettiin tapin ympäri. Hän keksi myös laitteen vedenpinnan mittaamiseksi ja uuden menetelmän tislausta varten sekä vesimittarin. Vesimittari, eli hydroskooppi, oli umpinainen huilun kokoinen, toisesta päästä painavampi putki. Putken uppoamasyvyys nesteessä ilmoitti ai-

Hypatian pääharrastus oli käytännön teknologia, joka johti hänet keksimään teknisiä laitteita.

neen tarkan painon. Hydroskooppi oli ensimmäinen "läpimurron" tehnyt laboratoriolaitte aineen painon mittaamiseksi.

Hypatia vihkiyttyi tieteelle eikä koskaan avioitunut, vaikka hänellä oli useita kosijoita. Hypatian aktiivitoiminnan aikana Aleksandriassa syntyi fanaattinen kristillinen liike, joka katsoi tieteen olevan pahasta ja alkoi vainota älymystöä. Vuonna 389 Scrapeumin kirjasto poltettiin piispa Theophiloksen käskystä, ja vuonna 412 Aleksandrian patriarkka Cyril vannoi vapauttavansa kaupungin uusplatonilaisista vääripöppöistä. Hypatiaa kehoitettiin muuttamaan opetuksensa, mutta tämä kieltäytyi. Vuonna 415 joukko kiihkomielisä munkkeja murhasi Hypatian.

Tapaus on todistajalausnon mukaan dokumentoitu seuraavasti: "He vetivät hänet ulos vaunuistaan, raahasivat hänet kirkolle, riisuivat hänet alastomaksi ja tappoivat hänet viilelemällä hänen nahkaansa ja lihaansa terävillä simpukankuorilla. He paloittelivat hänen ruumiinsa neljään osaan, veivät osat Cinaroniin ja polttivat ne tuhkaksi.

Hypatian tarina ei jätä kylmäksi tämänkään vuosisadan ihmistä. Hänen kiehovasta elämästään on kirjoitettu kirja "Hypatia of Alexandria" (Maria Dzielska 1995, Cambridge, Harvard University).

Lähteitä: Ethlie Ann Vare & Greg Ptazek: Mothers of Invention (1989) ja google/ En Hedu'anna.

KUN ON KEKSIJÖITTEN KELKASSA, EI TIEDÄ MISTÄ ITSENSÄ LÖYTÄÄ

Ulla Pohjola valopukuineen löysi itsensä Washingtonista. Monet ovat QUIN-verkoston naisten oivallusten tiet!

QUIN-SUOMI ry järjesti Design Forum Finland'in tiloissa Pohjoismaisen Kulttuurirahaston tuella naisten tekstiilialan keksintönäyttelyn Helsingissä syyskuussa 2003. Yksi näyttelyesine oli valokiven keksijän Ulla Pohjolan valopuku. Kukapa olisi arvannut, että vuosi tämän jälkeen valopuku matkasi Washingtoniin esitettäväksi "Nordic Cool: Hot Women Designers"-näyttelyssä. Tämä näyttely toteutettiin Pohjoismaisen Ministerineuvoston

rohkaistamana USA:n kansallisessa naisten taidemuseossa (National Museum of Women in the Arts). Nordic cool -tapahtuma keskittyi vain Pohjoismaiden innovatiivisten naisten luomuksiin. Suomesta oli Ullan lisäksi mukana monia tunnettuja nimiä; mm. muotoilija Nanny Still (Marimekko) Harlekin-astioillaan, elokuvaohjaaja Auli Mantila "Pelon maantiede" filmillä, jazz-säveltäjä, pianisti ja vokalisti Anna-Mari Kähärä ja hänen bandinsä.

INNONAISET

Quin Suomi ry:n uutislehti

Päätoimittaja:
Maila Hakala
Puh. 050 - 43 222 38
Fax. (09) 346 1325
maila.hakala@quin.inet.fi

Ulkoasu:
Mainospalvelu Kristasta Oy
AD Krista Jännäri
Painatus:
Helsingin Painopalvelut Oy

Tämän lehden ilmestymistä ovat avustaneet Naiset 100 vuotta kansalaisina ja keksijöinä -hankkeen tukijat.

NESTE OIL NOKIA
CONNECTING PEOPLE

QUIN

Suomi ry Finland rf

Innovatiivisten naisten
kontaktiverkosto

Hallitus:
Maila Hakala, puheenjohtaja
Ilse Vaenerberg, varapj.
Inari Lounema
Helena Laisi

www.quinfin.net